



*2024- yil yanvar- oktabr oylari  
uchun dastlabki ma'lumot*

# **QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI**

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo  
statistikasi bo'limi:  
Tel. (75) 221-44-28*



## TASHQI SAVDO AYLANMASI



Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Qashqadaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024-yil yanvar-oktabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 1079525,4 ming AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-oktabr oylariga nisbatan 524732,4 ming AQSH dollariga yoki 194,5 foizga oshdi.



## TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-oktabr oylarida ming AQSH dollari)



### Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: 1079525,4 **+194,5 %**  
(2023- y.: 554793,0 )

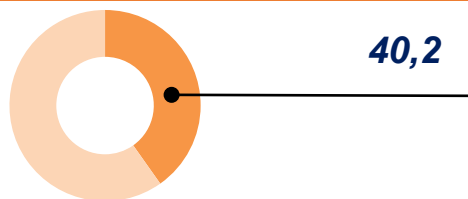


**Saldo**  
2024- y.: -212642,2  
(2023- y.: 124182,4)



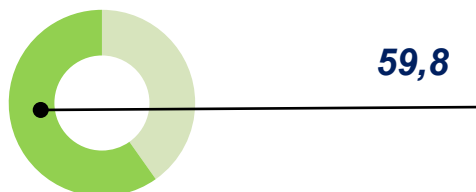
### Eksport

2024- y.: 433441,6 **+127,7 %**  
(2023- y.: 339487,7)



### Import

2024- y.: 646083,8 **+3,0 m.**  
(2023- y.: 215305,3)













**Tashqi savdo aylanmasi** – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.



TSAda eksport hajmi 433441,6 ming AQSH dollariga (127,7 % ga ko‘paydi) va import hajmi 646083,8 ming AQSH dollariga (3,0 martaga ko‘paydi). Hisobot davrida -212642,2 ming AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

### QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-oktabr oylarida ming AQSH dollari)



<b>XXR</b>	<b>TURKIYA</b>	<b>AQSH</b>	<b>Rossiya Federatsiyasi</b>	<b>Niderlandiya</b>
<b>TSA – 273910,4</b>	<b>TSA – 219239,4</b>	<b>TSA – 116624,6</b>	<b>TSA – 108184,6</b>	<b>TSA – 36444,6</b>
Eksport: 19027,3 Import: 254883,1	Eksport: 56536,0 Import: 162703,4	Eksport: 111666,8 Import: 4957,8	Eksport: 63540,5 Import: 44644,1	Eksport: 71,3 Import: 36373,3
 <b>25,4 %</b>	 <b>20,3 %</b>	 <b>10,8 %</b>	 <b>10,0 %</b>	 <b>3,4%</b>
<b>Germaniya</b>	<b>BAA</b>	<b>Pokiston</b>	<b>Qozog‘iston</b>	<b>Yaponiya</b>
<b>TSA – 35672,1</b>	<b>TSA – 37311,1</b>	<b>TSA – 31833,8</b>	<b>TSA – 27242,0</b>	<b>TSA – 18263,7</b>
Eksport: 224,7 Import: 35447,4	Eksport: 31205,7 Import: 6105,4	Eksport: 24820,4 Import: 7013,4	Eksport: 16141,7 Import: 11110,6	Eksport: 0,0 Import: 18263,7
 <b>3,3 %</b>	 <b>3,5 %</b>	 <b>2,9 %</b>	 <b>2,5 %</b>	 <b>1,7%</b>

Qashqadaryo viloyati jahonning 82 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXR (25,4 %), Turkiya (20,3 %), AQSH (10,8 %), Rossiya Federatsiyasi (10,0 %), Niderlandiya (3,4 %), Germaniya (3,3%), BAA (3,5%), Pokiston (2,9 %) , Qozog‘iston (2,5 %) , Yaponiya (1,7 %) da qayd etilgan.













## QASHQADARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-oktabr oylarida ming AQSH dollari)

Davlatlar		2022- y.	2023- y.	2024- y.
<b>XXR</b>		<b>81793,8</b>	<b>135436,1</b>	<b>273910,4</b>
	<i>Eksport</i>	13278,5	36091,5	19027,3
	<i>Import</i>	68515,3	99345,6	254883,1
<b>Rossiya Federatsiyasi</b>		<b>75407,1</b>	<b>580986,8</b>	<b>108184,6</b>
	<i>Eksport</i>	52953,6	557642,1	63540,5
	<i>Import</i>	22453,5	23344,7	44644,1
<b>Turkiya</b>		<b>116225,4</b>	<b>760468,3</b>	<b>219239,4</b>
	<i>Eksport</i>	88253,2	745412,3	56536,0
	<i>Import</i>	27972,2	15056,0	162703,4
<b>Niderlandiya</b>		<b>2614,1</b>	<b>1274,4</b>	<b>36444,6</b>
	<i>Eksport</i>	8,7	21,8	71,3
	<i>Import</i>	2605,4	1261,6	36373,3
<b>Misr</b>		<b>1550,4</b>	<b>10507,4</b>	<b>15072,8</b>
	<i>Eksport</i>	1550,0	10491,5	15072,8
	<i>Import</i>	0,4	15,9	0,0
<b>AQSH</b>		<b>1513,9</b>	<b>17149,0</b>	<b>111491,8</b>
	<i>Eksport</i>	12,6	14494,4	111666,8
	<i>Import</i>	1501,3	2654,6	4957,8
<b>Pokiston</b>		<b>10911,4</b>	<b>19536,2</b>	<b>31833,8</b>
	<i>Eksport</i>	10724,3	18146,6	24820,4
	<i>Import</i>	187,1	1389,6	7013,4
<b>Germaniya</b>		<b>15956,2</b>	<b>5429,6</b>	<b>35672,1</b>
	<i>Eksport</i>	1310,6	259,0	224,7
	<i>Import</i>	14645,6	5170,6	35447,4
<b>BAA</b>		<b>909,5</b>	<b>38857,8</b>	<b>37311,1</b>
	<i>Eksport</i>	690,2	37257,6	31205,7
	<i>Import</i>	219,3	1600,2	6105,4
<b>Italiya</b>		<b>2275,5</b>	<b>2471,2</b>	<b>3564,8</b>
	<i>Eksport</i>	723,4	97,1	1182,3
	<i>Import</i>	1552,1	2374,1	2382,5



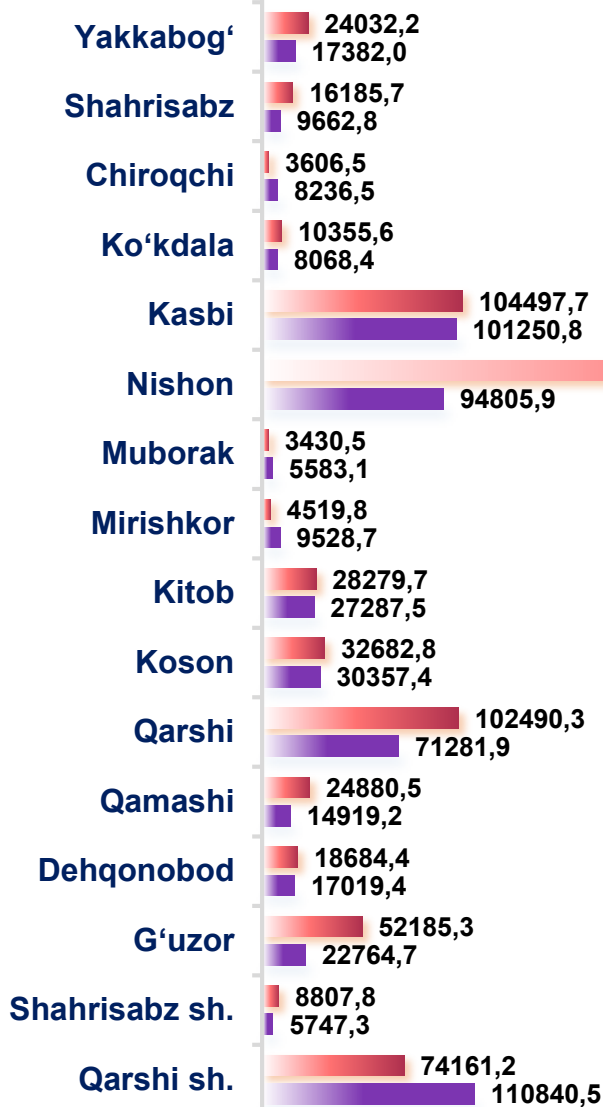
	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	<b>Eron Islom Respublikasi</b>	<b>17476,9</b>	<b>9839,0</b>	<b>11452,0</b>
	<i>Eksport</i>	14258,1	8361,2	9460,5
	<i>Import</i>	3218,8	1477,8	1991,5
	<b>Polsha</b>	<b>10413,7</b>	<b>15465,8</b>	<b>10551,5</b>
	<i>Eksport</i>	8860,7	14357,3	9878,8
	<i>Import</i>	1553,0	1108,5	672,6
	<b>Tojikiston</b>	<b>3767,4</b>	<b>11216,1</b>	<b>12501,3</b>
	<i>Eksport</i>	1837,9	10732,1	14273,7
	<i>Import</i>	1929,5	484,0	860,5
	<b>Qozog'iston</b>	<b>21596,4</b>	<b>30361,9</b>	<b>27242,0</b>
	<i>Eksport</i>	9742,2	14320,7	16141,3
	<i>Import</i>	11854,2	16041,2	11100,6
	<b>Hindiston</b>	<b>10672,3</b>	<b>6851,5</b>	<b>6479,4</b>
	<i>Eksport</i>	7136,0	4969,4	1004,0
	<i>Import</i>	3536,3	1882,1	5475,4
	<b>Yaponiya</b>	<b>11939,8</b>	<b>3178,9</b>	<b>18263,7</b>
	<i>Eksport</i>	161,5	26,6	0,0
	<i>Import</i>	11778,3	3152,3	18263,7
	<b>Litva</b>	<b>1447,3</b>	<b>3965,2</b>	<b>3539,6</b>
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	521,6
	<i>Import</i>	1447,3	3965,2	3018,1
	<b>Vetnam</b>	<b>2487,6</b>	<b>10062,7</b>	<b>4543,0</b>
	<i>Eksport</i>	2487,4	10000,4	5165,2
	<i>Import</i>	0,2	62,3	128,4
	<b>Kanada</b>	<b>2038,2</b>	<b>1604,9</b>	<b>2635,3</b>
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	284,4
	<i>Import</i>	2038,2	1604,9	2350,9
	<b>Bangladesh</b>	<b>0,0</b>	<b>3248,2</b>	<b>2141,3</b>
	<i>Eksport</i>	0,0	3248,2	2141,3
	<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0



## QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024-yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH doll.)\*

**Eng yuqori hajm,**  
ming AQSH dollari



**46,4%** Nishon – 500958,7

**9,7%** Kasbi – 104497,7

**9,5%** Qarshi – 102490,3

**Eng quyi hajm,**  
ming AQSH dollari

**0,3%** Muborak – 3430,5

**0,3%** Chiroqchi – 3606,5

**0,4%** Mirishkor – 4519,8

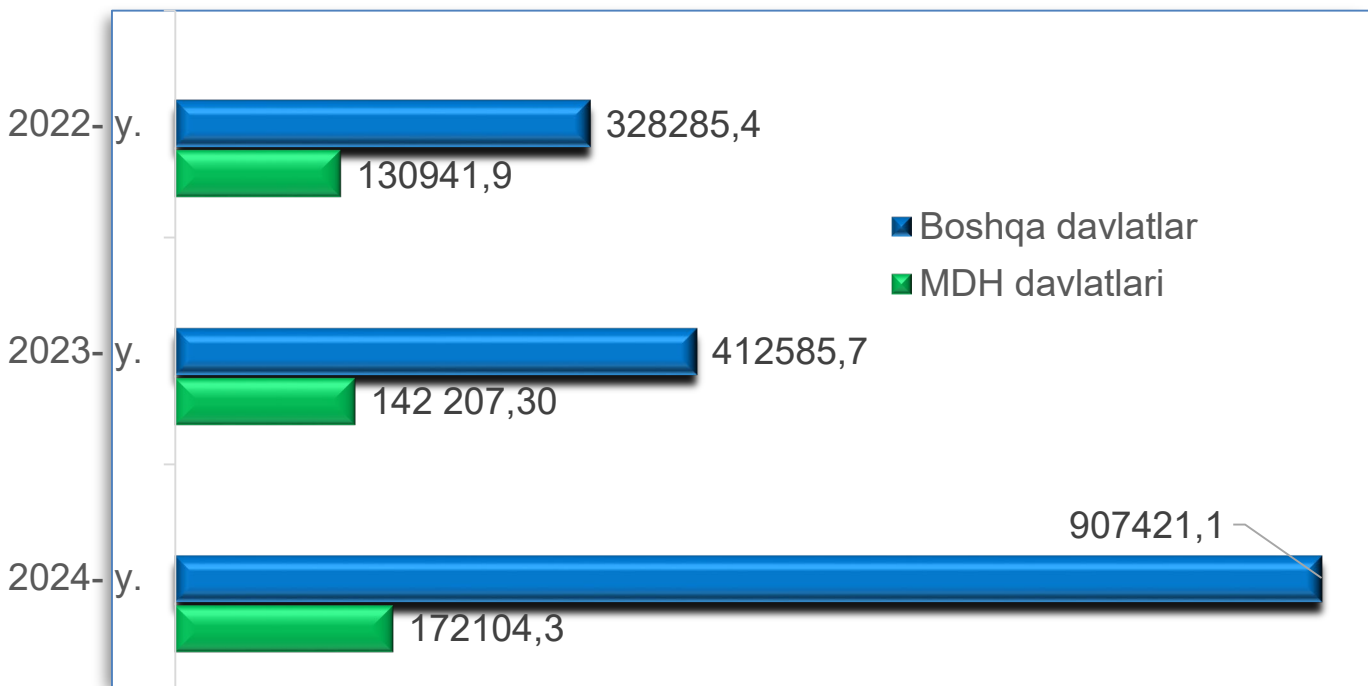
2023- y.

2024- y.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushini Nishon tumani 46,4 % ulush bilan 500958,7 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushini esa Muborak tumani 0,3 % ulush bilan 3430,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

\* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

## QASHQADARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-oktabr oylarida ming AQSH dollari)



2024- yil yanvar-oktabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 15,9 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, 2023- yilning mos davriga nisbatan 9,7 % ga kamaygan.



Qashqadaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024- yilning yanvar-oktabr oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,2 martaga ko'paygan va jami TSA dagi ulushi 84,1 % ni tashkil etdi.

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-oktabr oylari holatiga ko'ra, 172104,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 103889,3 ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 68215,0 ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.



### QASHQADARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)

Rossiya – 62,9



Qozog'iston – 15,8



Tojikiston – 8,8



Ozarbayjon – 1,2



Ukraina – 1,3



Moldova  
Respublikasi – 1,2



Qirg'iz  
Respublikasi – 4,3



Turkmaniston – 0,8



Belarus  
Respublikasi – 1,9



Armaniston – 0,2

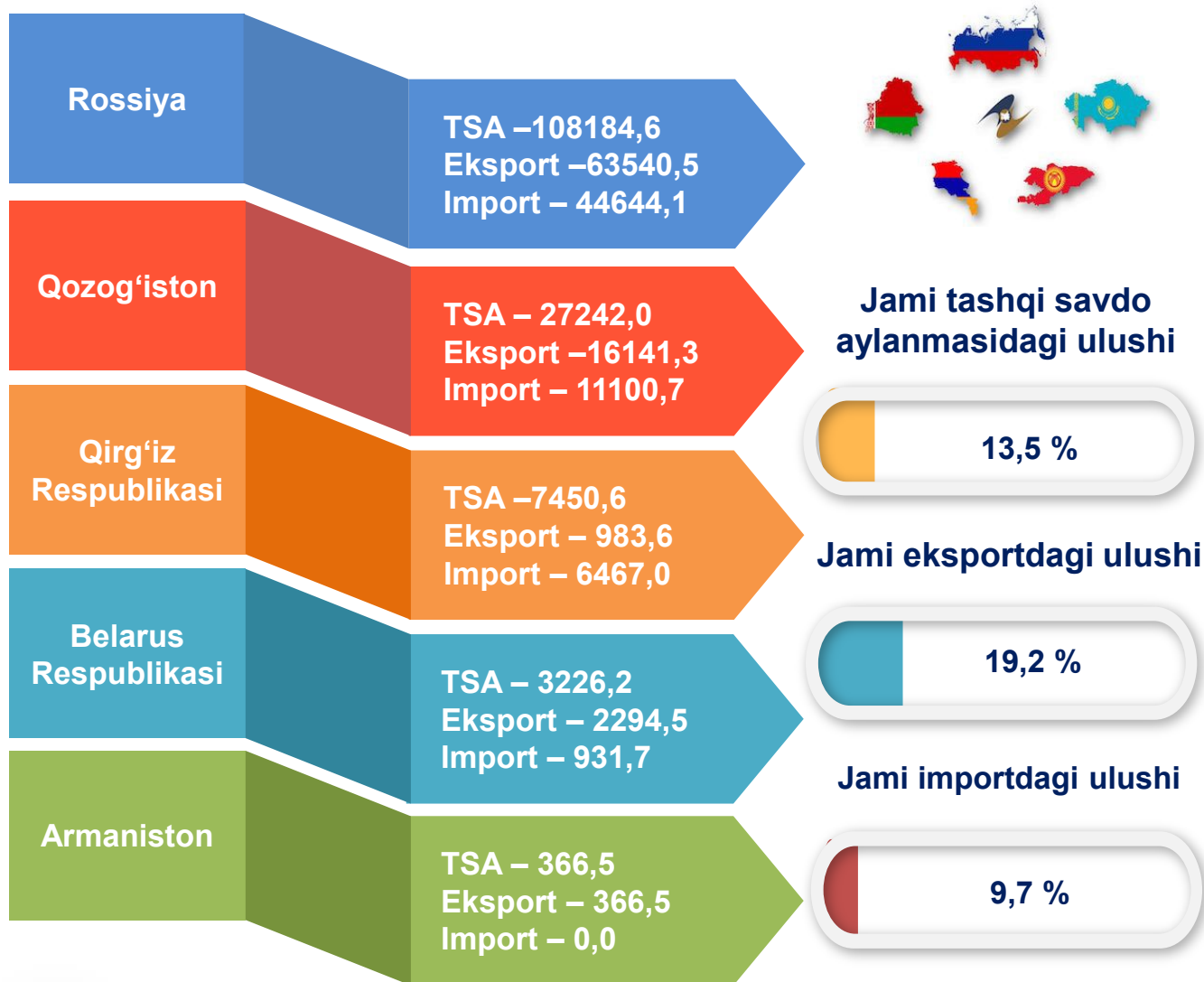


Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (62,9 %), Qozog'iston (15,8 %) hamda Tojikiston (8,8 %) davlatlari bilan qayd etildi.



## QASHQADARYO VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-oktabr oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)



Qashqadaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 145319,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 83326,5 ming AQSH dollari, import hajmi esa 63143,3 ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Belarus Respublikasi, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.



## QASHQADARYO VILOYATI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari)



Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 192 ta ga yetdi va ular tomonidan 433441,6 ming AQSH dollari qiymatini hamda (2023- yilning mos davriga nisbatan 27,7 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.



### XSST\* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ulushi % da)



Qashqadaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.



## QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI *(yanvar-oktabr oylari yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
<b>Jami eksport</b>	<b>339487,7</b>	<b>433441,6</b>	<b>137,9</b>	<b>127,7</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	50284,7	55509,4	112,3	110,4	14,8	12,8
Ichimliklar va tamaki	576,4	671,3	137,5	116,5	0,2	0,2
Yoqilg‘idan tashqari nooziq-ovqat xom ashyo materiallari	98,7	10,0	16,2	10,2	-	-
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	63067,9	161232,4	6,0 m.	2,5 m.	18,6	37,2
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	94,3	2615,0	8,5	27,7 m.	0,0	0,6
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	1740,5	1026,3	34,7	59,3	0,5	0,2
Sanoat tovarlari	212360,2	203162,5	110,8	95,7	62,6	46,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	4328,4	2523,4	197,4	58,3	1,3	0,6
Turli xil tayyor buyumlar	273,3	-	110,3	-	0,1	-
Boshqa tovarlar	3446,2	2710,5	45,8	78,7	1,0	0,6
Xizmatlar	3217,4	3980,8	73,8	123,7	0,9	0,9

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,1 % ni tashkil etib, ulardan sanoat tovarlari (46,9 %), mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (37,2 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (12,8 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

**QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI**  
(2024- yil yanvar-oktabr oylari)



XSST bo'limi nomi

Ming  
AQSH  
dollari

2023- yilning  
mos davriga  
nisbatan,  
% da

**Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar**

**55509,6**

**110,4**

Sabzavotlar va mevalar

51147,1

128,8

**Yoqilg'idan tashqari noziq-ovqat xomashyo**

**10,0**

**10,2**

Cho'yan va po'lat

10,0

23,0

O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo

-

-

Rangli metallar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar

-

-

**Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar**

**161232,4**

**2,5 m.**

Tabiiy yoki sun'iy gaz

161232,4

3,1 m.

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
<b>Sanoat tovarlari</b>	203162,5	95,7
Yigirilgan to'qimachilik iplari, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	181962,4	100,7
Kiyim kechak va kiyim kechak anjomlari	12101,5	139,1
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	-	-
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	-	-
<b>Mashinalar va transport asbob-uskunolari</b>	2523,4	58,3
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	1992,6	123,1
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	530,8	154,5
<b>Boshqa tovarlar</b>	2710,5	78,7
Qurulish materiallari	2670,7	144,7
<b>Xizmatlar</b>	3980,0	123,7

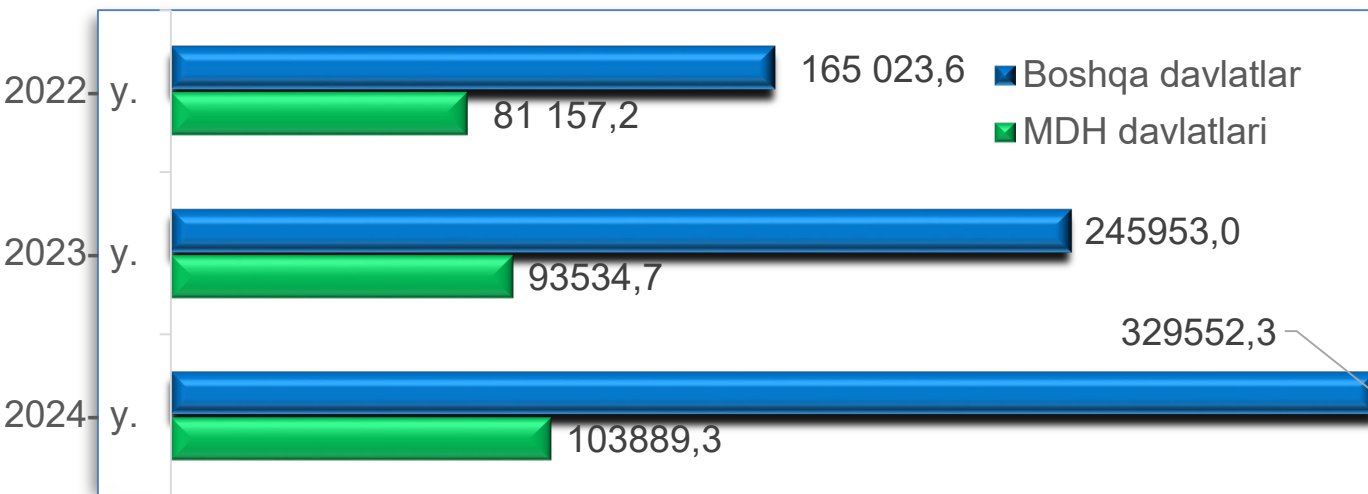


O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024-yil yanvar-oktabr oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan eksport ulushi 24,0 % ni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 4,0 % ga ko'paygan.

## MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-oktabr oylari ming AQSH dollari)



2024- yil yanvar-oktabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, XXR, Pokiston, AQSH, BAA va Qozog'iston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 74,5 % ni tashkil etdi.



### VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-oktabr oylari % da)





## QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI

*(yanvar-oktabr oylari yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Turkiya	74512,3	56536,0	84,4	75,9	1	3
Rossiya Federatsiyasi	57642,1	63540,5	108,9	113,4	2	2
AQSH	14494,4	111666,8	115,0 m.	7,7 m.	6	1
XXR	36091,5	19027,3	2,7 m.	52,7	4	6
Pokiston	18146,6	24820,4	169,2	136,8	5	5
BAA	37257,6	31205,7	54,0 m.	83,8	3	4
Misir	10491,5	15072,8	6,8 m.	143,7	10	9
Eron Islom Respublikasi	8361,2	9460,5	58,6	113,1	12	12
Polsha	14357,3	9878,8	162,0	68,8	7	11
Tojikiston	10732,1	14273,7	5,8 m.	133,0	9	10
Vetnam	10000,4	5165,2	4,0 m.	51,6	11	14
Qozog'iston	14320,7	16141,3	112,7	112,7	8	7
Bangladesh	3248,2	2141,3	-	65,9	16	20
Afg'oniston	6401,1	15291,7	64,3	2,4 m.	13	8
Portugaliya	495,9	6502,2	4,7 m.	13,1 m.	27	13
Marokash	1941,7	4060,4	-	2,1 m.	18	15
Ozarbajjon	1490,0	1911,0	96,2	128,3	20	24
Moldova Respublikasi	2111,9	2058,8	92,3	97,5	17	22
Hindiston	4969,4	1004,0	69,6	20,2	14	27
Ruminiya	0,0	2297,6	-	-	-	17



## QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH doll.)\*

**Eng yuqori hajm,**  
ming AQSH dollari

**36,9** Nishon – 160101,0

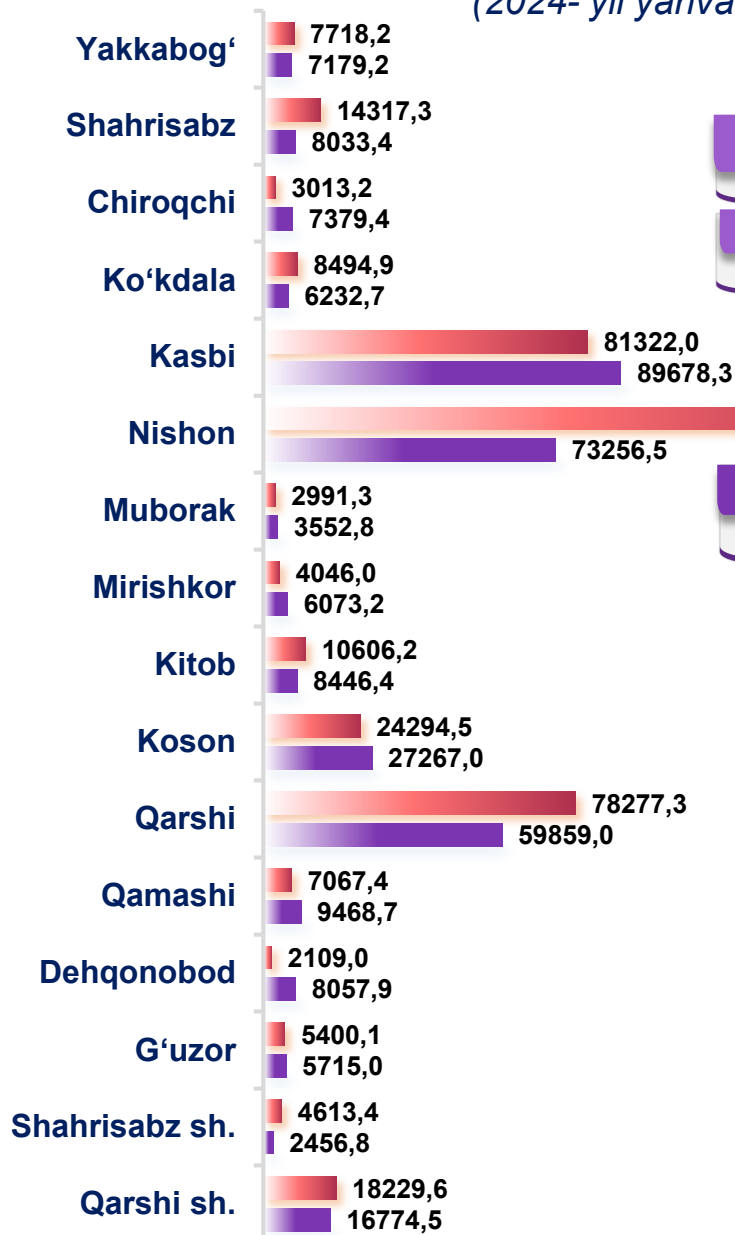
**18,8 %** Kasbi – 81322,0

**Eng quyi hajm,**  
ming AQSH dollari

**0,5 %** Dehqonobod – 2109,0

**0,7 %** Muborak – 2991,3

**0,9 %** Chiroqchi – 3013,2



2023- y.

2024- y.

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Nishon tumani 36,9 % bilan 160101,0 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Dehqonobod tumani 0,5 % bilan 2109,0 ming AQSH dollarini tashkil etdi.



## MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI



Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-oktabr oylarida 113,8 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,0 martaga ko'paydi.









Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (27,2 %), Pokiston (22,7%), Rossiya (33,8 %) hamda Afg'oniston (13,2 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-oktabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 51,2 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 36,5 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 11,8 % ni tashkil etdi.



## MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

<p><b>Piyoz</b></p> <p>7,4 mln. AQSH dollari</p> <p>32,9 ming tonna</p> <p> 4,9 m ↑</p>	<p><b>Karam</b></p> <p>3,9 mln. AQSH dollari</p> <p>11,5 ming tonna</p> <p> 4,8 m. ↑</p>	<p><b>Loviya</b></p> <p>15,7 mln. AQSH dollari</p> <p>3,7 ming tonna</p> <p> 94,9 % ↓</p>	<p><b>Uzum</b></p> <p>5,2 mln. AQSH dollari</p> <p>4,5 ming tonna</p> <p> 76,3 % ↓</p>
<p><b>Pomidor</b></p> <p>0,6 mln. AQSH dollari</p> <p>0,3 ming tonna</p> <p> 39,0 % ↓</p>	<p><b>Sabzi</b></p> <p>2,8 mln. AQSH dollari</p> <p>9,0 ming tonna</p> <p> 2,2m. ↑</p>	<p><b>Bodring</b></p> <p>0,09 mln. AQSH dollari</p> <p>0,2 ming tonna</p> <p> 40,0 % ↓</p>	<p><b>Sitrus mevalar</b></p> <p>0,09 mln. AQSH dollari</p> <p>0,04 ming tonna</p> <p> 23,2 % ↓</p>



## MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-oktabr oylari)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Pokiston	14,5	9538,9	18,6
 Rossiya	40,3	16864,1	33,0
 Afg'oniston	4,7	10261,7	20,1
 Qozog'iston	48,3	12272,7	24,0
 Iroq	0,8	328,3	0,6
 BAA	0,3	111,6	0,2
 Turkiya	0,05	45,3	0,1
 Boshqa davlatlar	4,8	1775,2	3,4

\* qiymat ifodasidan



2024- yil yanvar-oktabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Rossiya Federatsiyasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 33,0 % ni).





## TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI



So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.



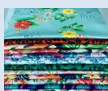


To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024- yil yanvar-oktabr oylari yakuni bo‘yicha 199052,9 ming AQSH dollari to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 44,7 % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan 0,3 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida paxta tolasi (91,4 %), kiyim-kechak (6,0 %) asosiy ulushni egallagan.



## TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI (2024- yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH dollari)

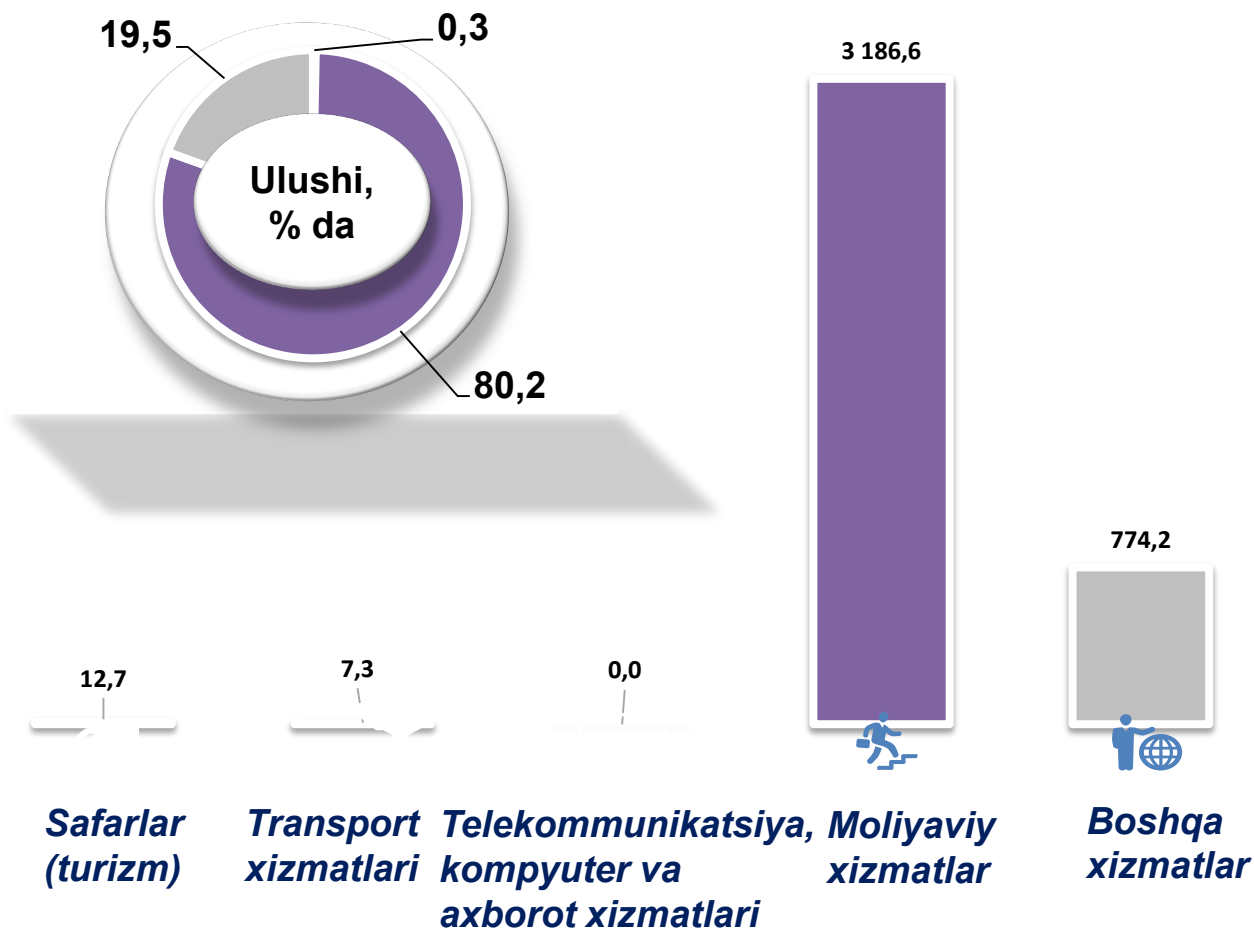
		2023-y.	2024-y.
	Kiyim-kechak	8634,5	12101,5
	Paxta tolasi	189854,9	181962,4
	Jundan tayyorlangan matolar	257,9	35,0
	Paxtadan tayyorlangan matolar	-	-
	Ipak va undan tayyorlangan matolar	5769,4	3953,1

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.



### XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH doll.)



Xizmatlar eksporti hajmi 3980,9 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,9 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 23,7 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (80,2 %), boshqa xizmatlar (19,5 %) va safarlar (turizm) (0,3 %) hissasiga to'g'ri kelgan.



## QASHQADARYO VILOYATINING IMPORTI



2024- yilning yanvar-oktabr oylarida import hajmi 646083,8 ming AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 3,0 martaga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (77,9 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (9,3%) hamda yoqilg'dan tashqari nooziq- ovqat hom-ashyo (5,3 %) hamda hisobiga to'g'ri keldi.



### XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ulushi, % da)



Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024 - yilning yanvar-oktabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 430778,0 ming AQSH dollariga ko'paydi va 646083,8 ming AQSH dollarini tashkil etdi.



## QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-oktabr oylari yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
<b>Jami import</b>	<b>215305,3</b>	<b>646083,8</b>	<b>80,3</b>	<b>3,0 m.</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsu lotlari va tirik hayvonlar	12624,1	34009,2	117,4	2,7 m.	5,9	5,3
Ichimliklar va tamaki	33,7	626,8	-	18,6 m.	0,0	0,1
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari	5020,4	5637,7	100,8	112,3	2,3	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash Materiallar	10145,2	8155,7	138,8	80,4	4,7	1,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	911,0	110,5	6,5	12,1	0,4	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash Mahsulotlar	23832,4	59777,2	88,0	2,5 m.	11,1	9,3
Sanoat tovarlari	18093,6	27632,0	105,0	152,7	8,4	4,3
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	136526,5	503550,7	57,1	3,7 m.	63,4	77,9
Turli xil tayyor buyumlar	239,8	298,9	104,3	124,6	0,1	0,0
Boshqa tovarlar	6281,4	5985,2	62,9	95,3	2,9	0,9
Xizmatlar	1597,2	299,7	3,1 m.	18,8	0,7	0,0



## XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-oktabr oylari)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
<b>Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar</b>	<b>34009,4</b>	<b>2,7 m.</b>
Sabzavotlar va mevalar	26368,4	128,8
Tirik hayvonlar	3374,5	117,7
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2201,3	41,4
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	287,9	3,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	298,2	11,5 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	70,4	-
<b>Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari</b>	<b>5637,7</b>	<b>112,3</b>
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	1519,5	58,2
Yog'och-taxtalar	0,8	-
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	61,7	3,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	110,5	12,4
<b>Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar</b>	<b>8155,7</b>	<b>80,4</b>
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	-	-
Tabiiy yoki sun'iy gaz	8155,7	89,6
<b>Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar</b>	<b>59777,2</b>	<b>2,5 m.</b>
Noorganik kimyoviy materiallar	3094,4	172,9
Organik kimyo birikmalar	3761,8	70,4
Oshlovchi va buyovchi ekstraktlar	434,3	3,3 m.
Oqsil moddalar, modifitsiyalangan kraxmal, elim va fermentlar	264,2	96,4
Boshqa kimyoviy mahsulotlar	41142,1	10,2 m.
Kimyoviy iplar	82,7	12,1
Kimyoviy shtapel tola	802,5	73,7



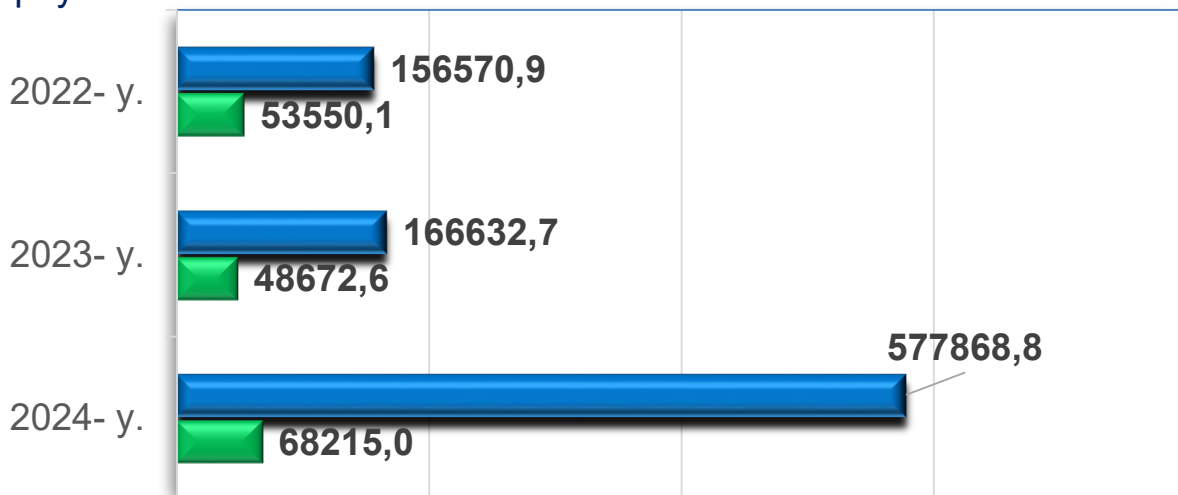
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
<b>Sanoat tovarlari</b>	<b>27632,0</b>	<b>152,7</b>
Cho'yan va po'lat	3750,6	5,0 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan metallardan tayyorlangan buyumlar	-	-
Kauchuk va rezina buyumlar	8504,0	-
Rangli metallar	5039,2	6,4 m.
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	0,8	-
Ruda bulmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2218,0	56,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	1415,0	41,1
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	163,5	49,6
<b>Mashinalar va transport asbob-uskunalari</b>	<b>503550,7</b>	<b>3,7 m.</b>
Qozonxona (uskunalari, moslamalari va ularning qismlari)	299516,2	3,8 m.
Uskuna va apparatlar	7674,4	150,6
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	-	-
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	-	-
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	-	-
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	-	-
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	165210,5	13,6 m.
Metallarni qayta ishlash mashinalari	-	-
Boshqa transport uskunalari	9346,2	98,6
<b>Turli xil tayyor buyumlar</b>	<b>298,9</b>	<b>124,6</b>
Boshqa joyda tasniflanmagan turli xil tayyor buyumlar	298,9	124,6

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.


 2024-yil yanvar-oktabr oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 10,5 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 40,2 % ga ko'paydi.

### MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-oktabr oylari ming AQSH dollari)



■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari

 2024- yil yanvar-oktabr oylarida Qashqadaryo viloyati 83 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Turkiya, Qirg'iziston, Germaniya, Niderlandiya, XXR, Rossiya Federatsiyasi va Yaponiya) jami importning 86,5 % ni tashkil etdi.



### VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-oktabr oylari % da)





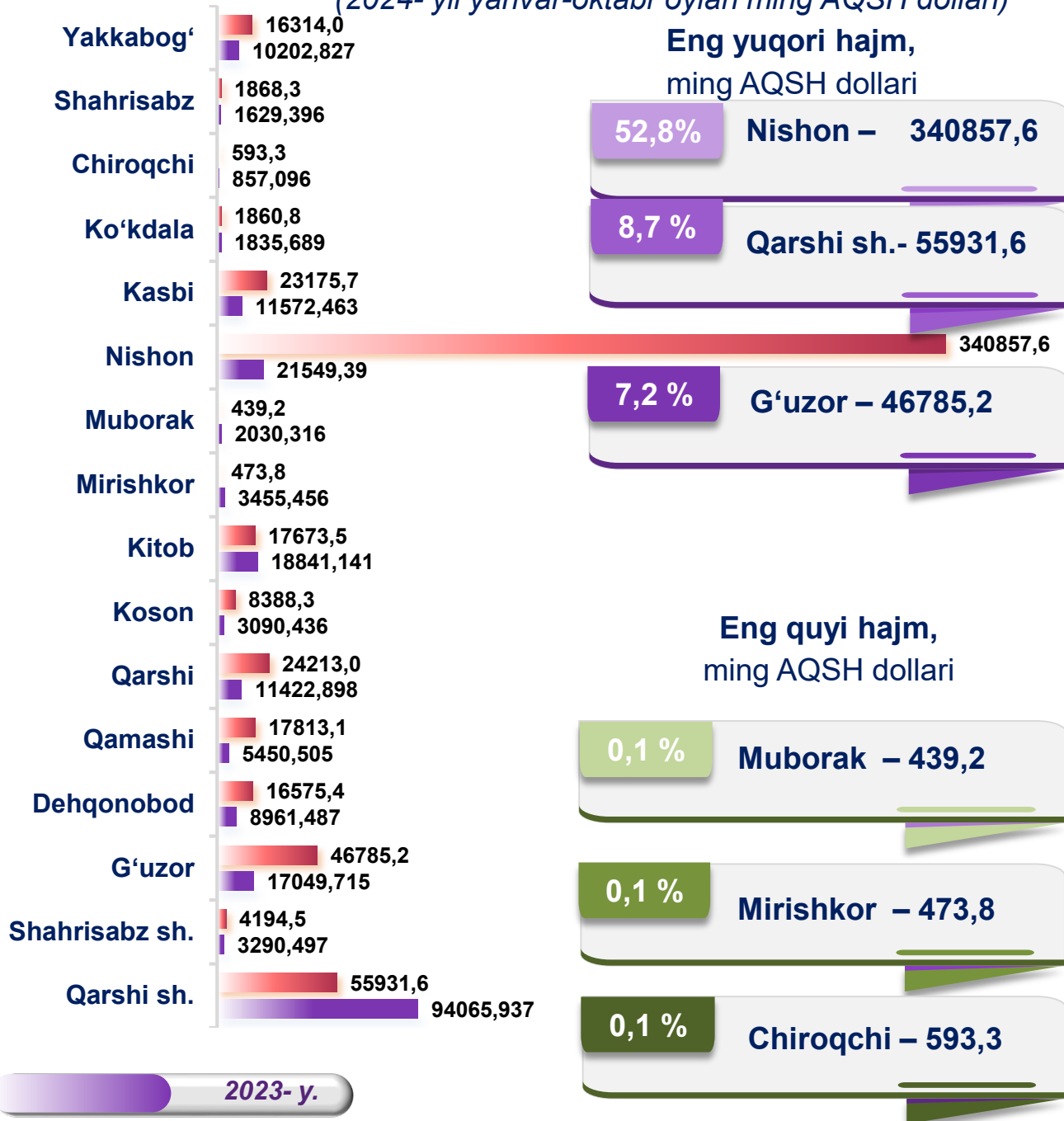
## QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yillar kesimida yanvar-oktabr oylari holati)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	99345,6	254883,1	145,0	2,6 m.	1	1
Niderlandiya	1261,6	36373,3	48,4	28,,8 m.	19	4
Ekvador	364,8	16145,5	58,8	112,7	28	7
Germaniya	5170,6	35447,4	35,3	6,9 m.	6	5
Rossiya Federatsiyasi	23344,7	44644,1	104,0	194,2	2	3
Pokiston	1389,6	7013,4	7,4 m.	5,0 m.	18	9
Turkiya	15056,0	162703,4	53,8	10,8 m.	5	2
Yaponiya	3152,3	18263,7	26,8	6,0 m.	10	6
Litva	3965,2	3018,1	2,7 m.	76,1	9	15
Hindiston	1882,1	5475,4	53,2	2,9 m.	14	12
Kanada	1604,9	2350,9	-	146,5	15	15
Qozog'iston	16041,2	11100,6	135,3	6,9	3	8
Eron Islom Respublikasi	1477,8	1991,5	45,9	134,8	17	21
Fransiya	966,1	800,6	126,0	82,9	22	29
Qirg'iz Respublikasi	4838,8	6467,0	77,4	133,6	7	10
AQSH	2654,6	4957,8	176,8	186,8	4	13
BAA	1600,2	6105,4	7,3 m.	3,8 m.	16	11
Qo'shma Qirollik	404,9	1565,2	198,9	3,9 m.	27	23
Finlandiya	4,2	278,9	67,7	66,4 m.	57	39
Italiya	2374,1	2382,5	153,0	100,4	12	12



## QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH dollari)

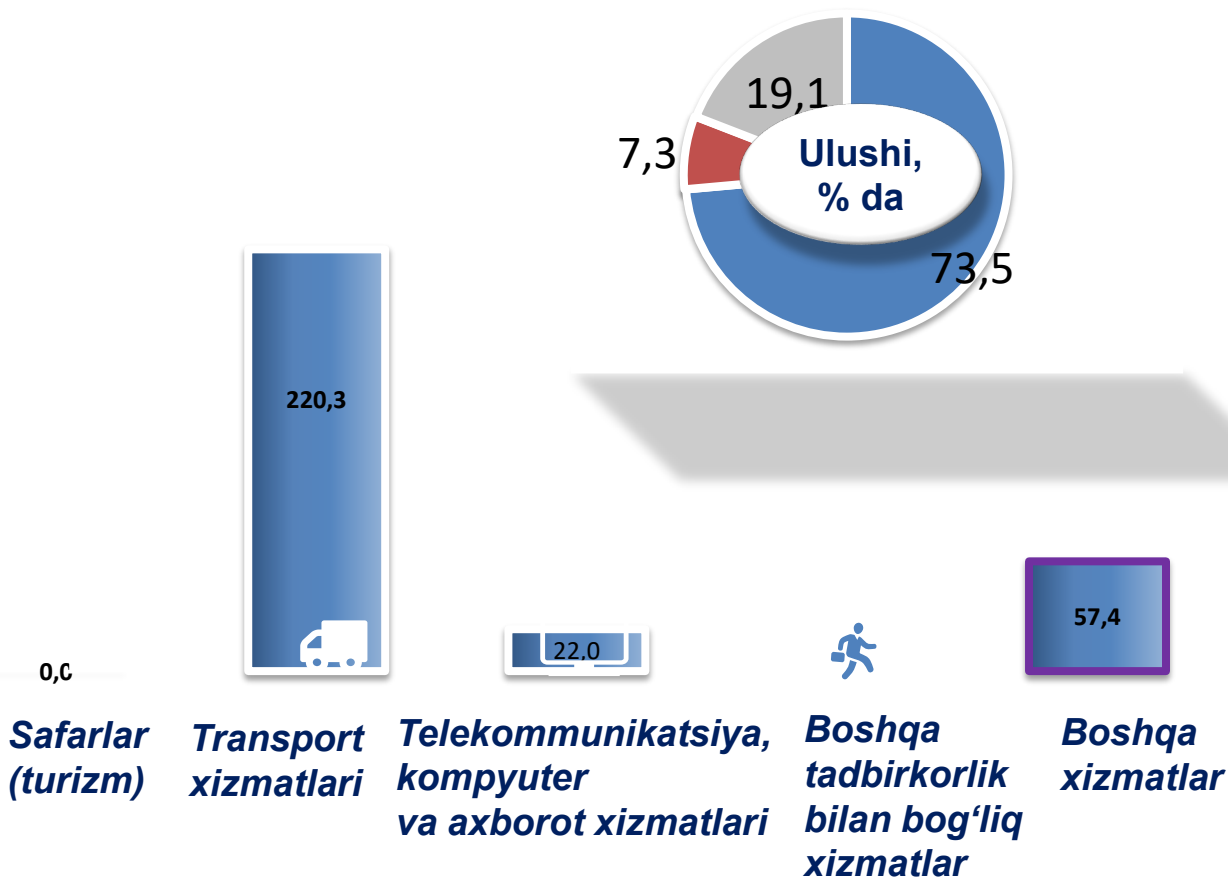


Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Nishon tumani 52,8 % bilan 340857,6 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Muborak tumani 0,1 % bilan 439,2 ming AQSH dollarini tashkil etdi.



## XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-oktabr oylari ming AQSH dollarida)



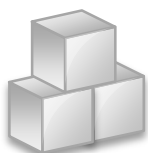
2024- yilning yanvar-oktabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 299,7 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushini transport xizmatlari (73,5 %) tashkil etdi.



## SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI



2024- yil yanvar-oktabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 27632,0 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 52,7 % ga ko'paydi hamda, importning umumiy hajmidagi ulushi 4,3 % ga yetdi.



### SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-oktabr oylari hajmi, ulushi, % da)

248,7 ming  
AQSH doll.  
ulushi – 0,9%

12351,5 ming  
AQSH doll.  
ulushi – 44,7 %

8289,6 ming  
AQSH doll.  
ulushi – 30,0



**Qirg'iziston**



**Rossiya  
Federatsiyasi**



**XXR**

138,2 ming  
AQSH doll.  
ulushi – 0,5 %



**Qozog'iston**

1381,6 ming  
AQSH doll.  
ulushi – 5,0 %



**Eron**



2024- yil yanvar-oktabr oylarida sanoat mahsulotlari importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 9538,4 ming AQSH dollariga ko'paydi. Ushbu tovarlarni Qashqadaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi Qirg'iziston – 248,7 ming AQSH dollari (0,9 %) XXR – 8289,6 ming AQSH dollari (30,0 %), Rossiya Federatsiyasi – 12351,5 ming AQSH dollari (44,7 %), Qozog'iston – 138,2 ming AQSH dollari (0,5 %), Eron – 1381,6 ming AQSH dollari (5,0 %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.